

Aan: Onderhandelaars programma-akkoord

Datum 30 maart 2018
Betreft Van het aardgas!
Behandeld door Ingrid Giebels, Maarten van Poelgeest
Afzender Servicepunt Duurzame Energie Noord-Holland
E-mailadres info@servicepuntde.nl

Geachte onderhandelaars,

In 2030 moeten we 49% minder CO₂ uitstoten en in 2050 moet onze economie nagenoeg fossielvrij zijn. De gevolgen voor de gebouwde omgeving zijn groot. Uiteindelijk moeten alle woningen van het (aard)gas en aangesloten worden op een duurzaam alternatief. Dit houdt in dat de komende 30 jaar bijna elke straat open moet om de energie-infrastructuur aan te passen en woningen geschikt moeten worden gemaakt om duurzaam te kunnen worden verwarmd. Het is de gemeente die hierin de regie moet nemen.

Het Servicepunt Duurzame Energie, door de provincie Noord-Holland aan gemeenten beschikbaar gesteld, werkt aan de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. Wij staan professionals van gemeenten en woningcorporaties bij met advies, deskundigheid en informatie. We werken daarbij samen met Alliander, HVC, Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord en de diverse Omgevingsdiensten of regiokantoren. Op basis van onze ervaringen en die van onze samenwerkingspartners willen we de opstellers van de nieuwe gemeentelijke programma-akkoorden enkele zaken meegeven die wij voor de komende jaren van groot belang achten.

Het nemen van de regie voor het aard(gas)vrij maken van woningen is deels afhankelijk van landelijk beleid. Daarover wordt met het Rijk en andere belanghebbenden de komende maanden intensief gesproken. Dit moet leiden tot een nieuw klimaat- en energieakkoord.

Er is geen tijd om hierop te wachten. U kunt nu al een deel van de randvoorwaarden zelf regelen. Op basis van onze dagelijkse praktijk doen wij u een aantal suggesties. Regievoeren is nadenken en doen tegelijk. De gemeente zal een praktische strategie in samenspraak met stakeholders moeten ontwikkelen. Tegelijk mag dat geen reden zijn om de uitvoering even uit te stellen.

Onze concrete suggesties om op te nemen in een programma-akkoord zijn:

- In 2021 moet elke gemeente een warmtetransitieplan hebben. In dat plan moet staan hoe de gemeente van het (aard)gas gaat. Het is verstandig om dat plan samen met alle relevante stakeholders (waaronder netbeheerder, woningcorporaties, eventuele lokale energiecoöperaties en warmteleveranciers) te gaan maken. Kom gezamenlijk tot een 'Akkoord Aardgasvrij'. Maak hierin concrete afspraken over programmatische sturing en samenwerking.
- Volg bij de aanpak van de warmtetransitie twee sporen: hele wijken actief van het aardgas halen en eigenaren van vastgoed stimuleren om het bezit transitiegereed te maken. Dat wil zeggen dat zij hun woningen zodanig gaan isoleren passend bij de toekomstige beoogde warmtevoorziening.

- Spreek de ambitie uit dat in 2019 in tenminste één wijk een begin wordt gemaakt met het van het aardgas halen van woningen. Maak een goed overdachte keuze voor het einde van 2018. Deze wijkaanpak heeft uitdrukkelijk het karakter van een pilot. Zorg ervoor dat de ervaringen met anderen gedeeld worden. Sluit u aan bij de leeromgeving die door de provincie en/of het landelijke expertisecentrum warmtetransitie wordt ingericht.
- Maak een eenmalig bedrag vrij om deze wijk van het aardgas te halen. Gebruik dit geld om een mogelijke bijdrage vanuit het Rijk te matchen.
- Maak in de prestatieafspraken met de corporatie(s) ook duidelijke afspraken over het CO2-neutraal of transitiegereed maken van hun woningen. Beschouw deze kosten als onderdeel van het noodzakelijke groot onderhoud. Vraag inzicht in de strategische vastgoedplannen van de corporaties. Alle corporaties moeten in 2018 een plan klaar hebben waarin beschreven is hoe zij hun bezit gaan verduurzamen.
- Vraag inzicht in de plannen van andere (grondroerende of ontwikkelende) partijen in uw gemeente: netbeheerder(s), waterleidingbedrijf, projectontwikkelaars, energieprojectontwikkelaars, etc.). Vermijdt incompatibiliteiten en benut mogelijke synergie in deze plannen in combinatie met de omschakeling naar een duurzame warmtevoorziening in de gebouwde omgeving.
- Spreek duidelijk af dat nieuwbouw vanaf nu niet meer op (aard)gas aangesloten wordt.
- Regel voldoende ambtelijke capaciteit. De warmtetransitie vraagt veel van alle betrokken partijen. Om de regie te kunnen nemen heeft de gemeente ambtelijke capaciteit nodig. Voor een kleine gemeente tenminste 1 fte. Regel dit bij voorkeur structureel.
- Zorg ervoor dat binnen het gemeentelijke apparaat verschillende domeinen actief betrokken zijn (dus niet alleen Duurzaamheid en Wonen, maar ook Ruimtelijke Ordening, Beheer, Communicatie etc). De verduurzamingsopgave is immers een collegebrede opgave.

Wij werken graag met u samen aan de warmtetransitie. In overleg kunnen we ieder onze specifieke kennis, ervaring en diensten aanbieden om samen met u plannen te maken.

Met vriendelijke groet,

namens Servicepunt Duurzame Energie Noord-Holland,

Ingrid Giebels

Programmamanager en adviseur

Maarten van Poelgeest

Adviseur